

Kuvailun ekosysteemi: eteneminen

Tiedonhallinnan ohjausryhmä 28.11.2018

Katri Kananen

Kuvailun ekosysteemin tavoitetila

- Kuvailun ekosysteemi on kaikkia osapuolia hyödyttävää kuvailutiedon yhteisöllistä tuottamista ja avointa jakamista
  - Nopeus
  - Tehdään vain kerran Melindaan
  - Prosessin tehokkuus (sis. automatisoinnin)
  - Rikastuva laatu Melindassa
- Tavoitteena asiakasliittymien loppukäyttäjää parhaalla mahdollisella tavalla palveleva laadukas metatieto
  - tuotetaan yhteistyönä (resurssi)tehokkaasti
  - hyödynnetään prosessin osittaista automatisointia (esim. Annif)
- Uudenlainen kansallinen yhteistyö julkaisualan ja muiden toimijoiden kanssa muotoutumassa

Yhteistyön tiekartta 2019/a

▪ Julkaisualayhteistyö:

- Yhteistyö Kirjavälityksen ja muiden kirja-alan toimijoiden kanssa prosessien kehittämiseksi 2018-2019, tavoitteena vakiintuneet yhteistyömallit laadukkaan metatiedon tuottamiseksi
- Kirjavälityksen kanssa tehty laadunparantamistyö. Suositukset Kirjavälitykselle kuvailutiedoista, joita kirjastoala toivoo lisättäväksi nykyiseen KV:n tuotetietolomakkeeseen
- KV:ltä ONIX-muotoista metatieto erätuontirajapinnan kautta konvertoituna Melindaan; tullaan saamaan myös tarkistettua metatietoa (julkaisualan metatieto)
- Kirjavälitys-Annif -kehitys (automaattisen sisällönkuvailun testaus takakansitekstien yms. markkinointimateriaalin pohjalta)
- Kehitteillä kaikille kustantajille tarkoitettu, ISBN-toimintaa liittyvä neutraali väylä ("metatietolomake") uusien julkaisujen tietojen antamiseen Melindaan ja Finnaan → tavoitteena saada entistä kattavammin julkaisijametatietoa suomalaisesta julkaisutuotannosta

ONIX

ONIX-standardin kehittäminen kansainvälisesti:
Kansalliskirjasto vastaa bibliografisista tiedoista

Esim.
KIRJAVÄLITYKSEN
ONIX/
TUOTETIEDOT

Ennakkotiedot (Kirjavälitys)
Bib.tiedot (Kansalliskirjasto)

Kehittämishanke 2019 – Oppiva Annif

ANNIF
ASIASANAT

Annifin tarjonta kaikkien käyttöön?

MELINDA
BIB. TIEDOT

ISBN-
PALVELU

MUUT
KAUPALLISET
TOIMIJAT

Kehittämishanke 2019 – pienkustantajat

Yhteistyön tiekartta 2019/b

▪ Yhteistyö kirjastojen kanssa

- Helsingin kaupunginkirjaston, Yleisten kirjastojen valtakunnallisen kehittämistehtävän, kanssa kotimaisen aineiston kuvailutuotannon prosessin uudistamiseksi: 2018–2019
- Helmet -> Melinda
- Bibliografiset tiedot Kansalliskirjaston ja kirjastojen yhteistyönä: Melindaan liittyy koko ajan uusia kirjastoja

▪ **Toimijakuvailuyhteistyö:** virallisen verkoston perustaminen ja laajentaminen

▪ **Julkaisuarkistoyhteistyö:** julkaisuarkistoissa tehdyn metatiedon laadunparantamistyö – kuvailukoulutus

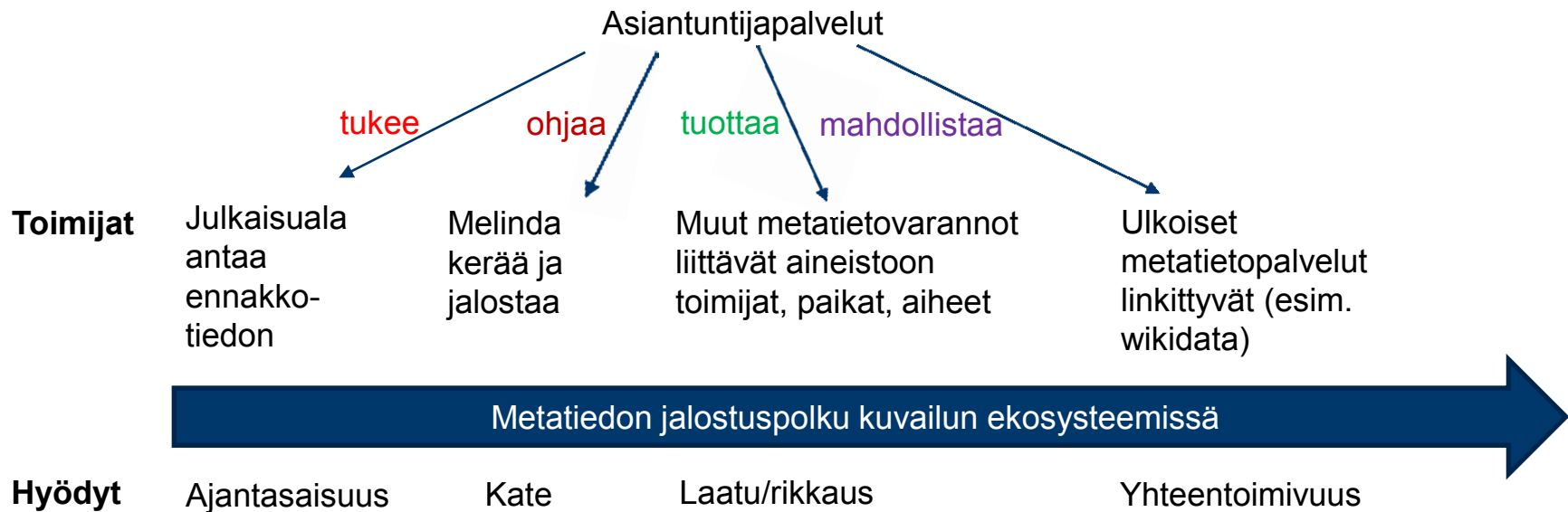
▪ **Koulutusyhteistyö:** huoli kuvailuosaamisen ylläpidosta ja kehittymisestä

Muu kuvailun ekosysteemiä palveleva kehittämistyö Kansalliskirjastossa 2019

- E-kirjojen osalta Kansalliskirjasto kehittää parhaillaan e-vapaakappaleluovutuksiin liittyviä rajapintoja yhdessä välittäjien kanssa (Elisa, Kirjavälitys ja Ellibs)
- Teos-ekspressiolähtöisen kuvailun pilotointi osana valmistautumista kuvailun rakenteen muutokseen
  - Edistää kuvailun tehokkuutta
  - Teoksia tarvitsevat esim. kirjakauppa, kirjastot esitysjärjestelmiään ja asiakkaitaan varten
- Kuvailun automatisoinnin ja tekoälyn mahdollisuuksien kartoitus aloitettu
  - Annif – automaattisen sisällönkuvailun työkalun kehittäminen ja ylläpito
    - Yhteistyö monien tahojen kanssa
  - CSC:n, Kansallisarkiston ja Kansalliskirjaston yhteistyö tekoälyyn perustuvien teknologisten ratkaisujen osalta
- Melindan alustanvaihto, selvitys alkaa 2019
  - Tavoitteena vaiheittainen siirtymä linkitetyn datan tuotannon tukemiseen

Kansalliskirjaston kuvailun ekosysteemille tarjoamat metatiedon asiantuntijapalvelut

- Kansalliskirjastolla ohjaava ja kehittävä rooli kirjastojen tuottamaa metatietoa koskien

Kansalliskirjaston metatietovisio valmisteilla

- Kokonaiskuva KK:n etenemisestä metatietoasioissa
- Kuvaa, kuinka kuvailun ekosysteemi tulevaisuudessa kehittyy, ja kuinka KK parhaiten voisi palvella koko ekosysteemiä
- Metatietovisiolla halutaan lisätä toimijoiden yhteistä ymmärrystä metatiedon merkityksestä ja kirjastojen roolista
- Visio pyrkii myös tuomaan esiin metatiedon vaikutuksen kirjastojen tulevaisuuteen.
- Ydinajatuksena yhteistyö ja verkottuminen

Kiitos!

katri.kananen@helsinki.fi

KANSALLISKIRJASTO